

Verslag bijeenkomst Klankbordgroep 29 februari 2008, Hoofddorp

Verslag op hoofdlijnen van het overleg tussen het Visserij Innovatieplatform (VIP) en de Klankbordgroep vissers (KBG).

Aanwezig:

KBG: Jaap Albrechtse, Louwe Koffeman, Gert-Jan Kooij, Anton van der Vis, Koos de Visser, Han Ypma.

VIP: Bram Bierens, Joop Ehrhardt, Leo Jansen, Emiel Parlevliet, Henk Riphagen, Albert Vermuë, Frans Vroegop, Niko Wijnolst.

Subsidieregeling Innovatie in de visketen

Frans Vroegop geeft een toelichting op de subsidieregeling Innovatie in de visketen die de week erop volgend, op 6 maart wordt opengesteld.

Het is, los van de saneringsregeling, de eerste regeling die onder de werking van het Europees Visserij Fonds 2007 - 2013 van kracht wordt. Het is een subsidieregeling voor de uitvoering van innovatieprojecten voor iedereen die actief is in de visketen. Het gaat bijvoorbeeld om innovatieprojecten gericht op het ontwikkelen van nieuwe technologieën, duurzamere vangsttechnieken, maar bijvoorbeeld ook om innovaties in de aquacultuur.

Vraag: Het zou mooi zijn als niet alleen de begeleiding gesubsidieerd wordt, maar het project zelf ook.

Reactie: Frans Vroegop benadrukt dat het niet gaat om investeringssteun voor commercieel gewin met al bestaande technieken. In het project dient ook te worden samengewerkt met een wetenschappelijke of technische instantie. Dit om te verzekeren dat het resultaat aan het einde van het project ook voor iedereen beschikbaar komt.

Voor de eerste openstelling is een bedrag van 3 miljoen euro beschikbaar, een tweede openstelling volgt medio 2008. De regeling heeft het karakter van een tenderregeling, dus de aanvragen concurreren met elkaar. Het VIP beoordeelt de binnengekomen projecten en adviseert de minister over de rangschikking.

Vraag: is het mogelijk de uren van het eigen bedrijf te co-financieren?

Reactie: Dit is mogelijk, en ter beoordeling van het VIP. Een belangrijk beoordelingscriterium is dat de innovatie geen direct commercieel gewin oplevert. Dit is vooraf moeilijk te beoordelen. Na afloop van het experiment is hier meer zicht op.

Vraag: Kunnen afgewezen voorstellen bij een volgende ronde opnieuw ingediend worden?

Reactie: Dit is mogelijk. Voorwaarde is uiteraard dat de voorstellen aan de minimumeisen voldoen. En, naarmate de beschikbare middelen minder zijn, kunnen er ook minder projecten gehonoreerd worden.

Vraag: Is het in dat geval mogelijk het geld te verdelen over projecten (salami tactiek)?

Reactie: dit is wellicht mogelijk, en is ter beoordeling van het VIP. Bij de verwerking en behandeling van alle ingediende voorstellen zal het VIP worden bijgestaan door de Dienst Regelingen van LNV en enkele onafhankelijke experts.

Vraag: Waar kan men terecht voor praktische vragen over het indienen van voorstellen?

Reactie: Ronke Luns van PVIS kan iedereen verder op weg helpen.

Vraag: Wordt er nog gekeken naar het type bedrijf dat een voorstel indient? Het zou immers kunnen zijn dat een partij zonder lange staat van dienst veel geld ontvangt.

Reactie: Nee, er wordt primair naar het innovatievoorstel gekeken, de gelden zijn in principe voor iedereen beschikbaar, zo ook de resultaten.

Kenniskringen in de visserij

Albert Vermuë praat de Klankbordgroep bij over het initiatief van de kenniskringen in de visserij. Minister Verburg heeft het idee op 6 februari 2008 gelanceerd. Het is een instrument dat samenwerking tussen vissers bevordert en kennis die in de visserij aanwezig is of nieuw wordt opgedaan, gemakkelijk toegankelijk te maken voor allen die werkzaam zijn in de sector.

In een kenniskring gaan vissers, ondersteund door mensen van de Wageningen Universiteit en private onderzoeksinstituten, gezamenlijk op zoek naar antwoorden op de vragen waar ze zich in hun bedrijven voor gesteld zien. In de land- en tuinbouw zijn kenniskringen al jaren een succesvolle formule om kennis die nodig is voor het realiseren van meer duurzaamheid en het ontwikkelen van economisch rendement, te verspreiden en te benutten. In de visserij bestaan deze kenniskringen nog niet terwijl vissers wel de

wens hebben om oplossingen te vinden voor vragen die ze hebben over duurzame vistechnieken, economisch rendement, etc.

Er kan per direct gestart worden met de kenniskringen. Minister Verburg heeft hiervoor 6 miljoen euro gereserveerd tot het jaar 2013, gemiddeld 1 miljoen per jaar. Dit geld is onderdeel van het totaalpakket van 140 miljoen euro aan nationale en Europese middelen dat voor de periode van 2007 tot 2013 beschikbaar is voor de Nederlandse visserij.

Instituten als het LEI en Wageningen IMARES, maar ook private bureaus zullen binnen de kenniskringen op zeer directe, snelle en gerichte wijze ondersteuning bieden bij het beantwoorden van kennisvragen. Daarnaast bieden zij hulp bij het organiseren van besprekingen.

Uitgangspunt bij de kenniskringen is vraaggestuurd onderzoek. Dat betekent dat het initiatief van de ondernemer het vertrekpunt is. Er zijn al enkele concrete aanzetten voor kenniskringen. Bijvoorbeeld het project '5+5+5 - werkkringen garnalenvisserij', waarbinnen 3 werkgroepen van 5 garnalenvissers op zoek zijn naar best practices op het gebied van duurzame garnalenvisserij. Maar ook in de zoektocht naar alternatieven voor de boomkorvisserij (sumwing, pulskor) is er belangstelling voor de kenniskring.

Het idee is uiteindelijk op alle terreinen van de visserij (Noordzevisserij, kustvisserij, schaal- en schelpdiervisserij, binnenvisserij) vissers de mogelijkheid te geven een kenniskring te starten. Initiatieven kunnen in een later stadium verbreed worden door verbindingen te maken met andere partijen in de visserijketen en andere groeperingen. Aanmeldingen lopen via Kees Taal van het LEI.

Vraag: Het geld dat in het pulskortraject wordt gestopt en nu ook nog in de kenniskring voor de pulskor, gaat dat van het budget voor innovatie af?

Reactie: Nee, het opgeschaalde pulskortraject en de bijbehorende kenniskring wordt betaald uit een ander budget dan de innovatiegelden uit het Europees Visserijfonds. Het is wel onderdeel van de 140 miljoen euro.

Vraag: Mag elektrisch vissen nu wel of niet?

Reactie: Vooralsnog is de goedkeuring jaarlijks afgegeven. Eind dit jaar wordt opnieuw onderhandeld voor de goedkeuring voor 2009. Zodra de ICES-onderzoeken zijn afgerond, zal de goedkeuring een permanent karakter moeten krijgen.

Vraag: Het succes van de pulskor is nog steeds twijfelachtig. Jammer dat daar zoveel aandacht en geld naartoe gaat. Kan dat geld niet beter voor andere alternatieven gebruikt worden?

Reactie: De basishouding is dat alle projecten positief ontvangen en benaderd worden. Daarom gaat de pulskorregeling door. De benadering op dit moment is ook niet: of/of, maar: en/en. Laten we hopen ooit de 'luxe' te hebben dat er gekozen moet worden.

Vraag: Geldt de kenniskringen regeling ook voor eurokotters?

Reactie: Ja.

Niko Wijnlst over Maritiem Ondernemerschap

Niko Wijnlst geeft zijn persoonlijke visie. Hij begint met te benadrukken dat hij groot respect heeft voor de wijze waarop de aanwezige vissers hun zware beroep uitoefenen. Het is een unieke combinatie: (maritiem) ondernemen én extreem varen. Al enige tijd geleden is hier de quotering als extra complicatie bijgekomen. Dit maakt dat de vissers in een bijzonder lastig parket zitten. Niko Wijnlst ziet vooral als uitdaging: "Hoe kan je de drang te vissen wegnemen? Hoe kan je het schip anders inzetten? Welke oplossingen zijn hiervoor te bedenken?"

De offshore industrie groeit spectaculair. Er is een grote vraag naar olie en gas. Als gevolg hiervan is er een grote servicebehoefte. Fugro, één van de grootste leveranciers van services ten behoeve van de offshore industrie, heeft een structureel tekort aan surveyschepen. Op dit moment lost Fugro dit op door te huren, o.a. in Noorwegen. Deze schepen worden de ene helft van het jaar ingezet voor de offshore en de andere helft voor de visvangst. De schepen zijn speciaal gebouwd voor deze dubbele functie. Voor de maritiem ondernemers en hun bemanning is dit een lucratieve bezigheid. Fugro zit aan het "high end" van de markt en hanteert "dayrates" van 9000 euro.

Niko Wijnlst vertelt over een project waarbij het ontwikkelen en bouwen van een "multi-purpose" schip centraal staat. Het betreft een platformschip van circa 50 meter met o.a. een winch om van containers te kunnen wisselen, waarna het schip een andere functie kan vervullen. De opzet is om per jaar ongeveer 3 maanden te vissen en het schip de overige 9 maanden te verhuren. Feitelijk is er sprake van een verdeling tussen 1) Visserij, 2) Offshore en 3) Stand-by. Dit project zal vermoedelijk ook in het kader van de tenderregeling als innovatievoorstel worden ingediend.

Een interessant aspect is tevens dat het schip zal worden uitgevoerd met een “dual fuel” brandstofsysteem, gebaseerd op LNG en diesel. LNG (Liquefied Natural Gas) is een veelbelovend brandstof alternatief, duurzamer en goedkoper dan dieselolie.

Opmerking: Dual fuel klinkt mooi, nog nooit van gehoord. Mag dat wel, de verbrandingstemperatuur moet toch hoger zijn dan 60 graden Celsius?

Reactie: Als dat zo is, dan moeten de regels worden veranderd.

Opmerking: Lastig dat iedereen op zondag thuis wil zijn.

Reactie: Daar staan wel fatsoenlijke inkomsten tegenover.

Opmerking: Met zo'n multi-purpose schip doe je eigenlijk 9 maanden iets anders dan vissen, maar dan wel tegen hogere dayrates. Dan kan je net zo goed stoppen met vissen.

Wij gaan toch liever voor het vissen, de bestanden zien er ook weer goed uit.

Reactie: Er nog steeds een overcapaciteit, daar moet een oplossing voor gevonden worden, en voor maritiem ondernemers liggen er duidelijk kansen in andere markten.

Benut de mogelijkheden.

Opmerking: Krijgen wij wel kans om een dergelijk schip te laten bouwen?

Reactie: De financiering is op basis van charters, de contractwaarde is bepalend.

Opmerking: Dit is nieuw voor ons, het geeft een meerjarenperspectief.

Niko Wijmolst: De visserij is een relatief kleine sector, met in verhouding veel ontwikkelingsgelden. Er is bijna geen sector te bedenken waar deze verhouding gunstiger is. Zie dit als een kans. Blijf vooral vissen, maar bouw de businessmodellen tijdig om.

Voor de ondernemers die dit doen is er toekomst, en de middelen zijn er nu!

Klankbordgroep: Innovatie botst vaak op ingewikkelde regelgeving. Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij de VAMIL-regeling: de voordelen van fiscale afschrijving zijn er slechts bij volledige omschakeling naar een meer duurzame visserijtechniek, niet bij een partiële, gedeeltelijke omschakeling. En, waardetoevoeging kost vaak ruimte op het schip. Dit stuit weer op de regels over safety tonnages. Mogelijk dat het VIP ook op dit gebied iets kan betekenen, bijvoorbeeld door te laten onderzoeken waar regelgeving innovatie belemmert.